

I Sverige har räddningstjänsten sedan 1200-talet varit en uppgift för samhället. Begreppet räddningstjänst avser i dag de räddningsinsatser som staten eller kommunerna ska svara för vid olyckshändelser eller vid överhängande fara för olyckshändelser i syfte att hindra och begränsa skador på människor, miljö och egendom. I dag skiljer man på statlig och kommunal räddningstjänst. Staten svarar för eftersökning i terräng, fjäll-, flyg- och sjöräddning, miljöräddning till sjöss samt för räddningstjänst vid kärnenergiolyckor. Polisen, Länsstyrelserna, Luftfartsverket, Kustbevakningen och Sjöfartsverket har det operativa ansvaret. Övrig räddnings-tjänst är kommunal.

Kommunerna svarar själva, eller i samarbete med varandra, för räddningstjänsten inom kommungränsen. Länsstyrelserna har en samordnande roll i vissa frågor och utöver vidare bl a tillsyn av att verksamheten i kommunerna följer räddningstjänst-lagen vad gäller brandsynsfrister m.m. Räddningsverket arbetar för att samordna och effektivisera hela samhällets räddningstjänst.

Räddningstjänstlagen är den grund som räddningstjänsten huvudsakligen vilar på. Därutöver finns också andra lagar som har betydelse för verksamheten, t.ex. plan- och bygglagen, arbetsmiljölagen, lagen om civilt försvar, och miljöskyddslagen. En röd tråd i sammanhanget är att kommunernas ansvar för verksamheten successivt utvidgas.

Samhället förändras ständigt. Utvecklingen har under de senaste decennierna medfört en koncentration av industrier och befolkning. Person- och godstrafik ökar kraftigt. Tillverkning och transporter av brandfarliga, explosiva och miljöskadliga ämnen ökar också. Varje år får vi t.ex. omkring 1 000 nya kemikalier.

För att skapa ett så riskfritt samhälle som möjligt fordras framsynthet och medvetenhet. Denna riskmedvetenhet måste omfatta myndigheter, organisationer, företag och inte minst allmänheten. Enskilda människor måste själva efter information och utbildning kunna ta ett ökat ansvar.